

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel.: (+373) 22 23 25 79, fax:
(+373) 22 23 30 20,
www.ccrm.md; e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL
auditului asupra rapoartelor financiare consolidate ale
Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale încheiate la 31 decembrie 2021

I. OPINIE CU REZERVE

Am auditat rapoartele financiare consolidate ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (în continuare – ministerul) pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2021, care cuprind: Bilanțul contabil (Formularul FD-041); Raportul privind veniturile și cheltuielile (Formularul FD-042); Raportul privind fluxul mijloacelor bănești (Formularul FD-043), Raportul privind executarea bugetului (Formularul FD-044), Raportul narativ privind executarea bugetului, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.

În opinia noastră, cu excepția unor efecte ale aspectelor descrise în secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve*, rapoartele financiare oferă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil¹.

II. BAZA PENTRU OPINIA CU REZERVE

Ca urmare a reorganizării structurale a administrației publice centrale de specialitate, în temeiul Hotărârii Guvernului nr.117 din 12.08.2021², Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost reorganizat în Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii și Protecției Sociale cu preluarea domeniilor de sănătate și celui de protecție socială, devenind succesori de drepturi și obligații conexe domeniilor preluate. Prin urmare, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a transmis către Ministerele reorganizate/create patrimoniul gestionat, raportând soldul consolidat al elementelor bilanțiere la situația din 31.12.2021 cu valoarea zero. Deși transmiterea patrimoniului a fost efectuată în conformitate cu prevederile cadrului normativ aplicabil, se denotă denaturarea soldurilor, după cum urmează:

2.1 ministerul a raportat valoarea contului 371 „Terenuri” subevaluată cu 22.782,3 mii lei. Denaturarea contului a fost condiționată de lipsa reevaluării a 9 terenuri³ cu suprafața de 1,69 ha în valoare de 22.782,3 mii lei, din recunoașterea unui teren cu suprafața de 0,17 ha care, conform înscrisurilor din Registrul bunurilor imobile, aparține persoanelor terțe, în contextul prevederilor din Hotărârea Guvernului nr.161/2018;

2.2 ministerul a supraevaluat valoarea grupei de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în interiorul țării” cu 98.799,6 mii lei în urma:

- neexcluderii sumei de 86.133,0 mii lei aferente terenurilor depuse sub formă de aport în capitalul social al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;
- neexcluderii sumei de 12.666,6 mii lei din evidența contabilă, care reprezintă volumul acțiunilor și cotei-părți în capitalul social în interiorul țării a 3 instituții medico-sanitare publice⁴ din cele 47 în care Ministerul deține calitatea de fondator, prin ce nu a micșorat volumului acțiunilor și a cotei-părți în capitalul social în interiorul țării ca rezultat al: (I) privatizării spațiului locativ de către foștii angajați ai Instituției; (II) demolării unor construcții; (III) cășării mijloacelor fixe, care reprezenta componenta capitalului social la data formării acestuia;

¹ Politica de contabilitate, Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007; Ordinul ministrului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar”.

² Hotărârea Guvernului nr.117 din 12.08.2021 „Cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate”.

³ ANSP CSP Chișinău (4 terenuri cu suprafața de 1,0873 ha, în valoare de 22.289,4 mii lei); ANSP CSP Cahul (2 terenuri cu suprafața de 0,3612 ha, în valoare de 328,7 mii lei); CEMCPMFSM Chișinău (2 terenuri cu suprafața de 0,1699 ha, în valoare de 330,1 mii lei).

⁴ IMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți - 1.900,2 mii lei; IMSP Spitalul de Psihiatrie - 2.310,0 mii lei, IMSP Spitalul de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc” - 8.456,5 mii.lei.

2.3 ministerul a interpretat eronat prevederile Ordinului MF nr.216/2015 și a raportat eronat valoarea grupei de conturi 311 „Clădiri” în sumă de 75.248,5 mii lei, după cum urmează:

- nu a contabilizat regulamentar volumele de investiții realizate la obiectul „Blocul locativ str. Alba-Iulia”. Astfel, soldul conturilor 311 „Clădiri” a fost subevaluat cu 67.730,5 mii lei, iar soldul contului 319 „Investiții capitale în curs de execuție” a fost supraevaluat cu aceeași sumă, deoarece pentru acesta au fost întocmite în anul 2020 acte de recepție finală;
- deținerea și raportarea valorii a 2 blocuri de locuințe privatizate și raportate de către 2 instituții și neevaluarea valorii reale a 25 de clădiri⁵, care a fost supraevaluată cu 7.518,0 mii lei la grupa de conturi 311 „Clădiri”;

2.4 ministerul a raportat eronat, diminuând cu 253,8 mii lei informația grupei de conturi 319 „Investiții capitale în active în curs de execuție”, ca urmare a neajustării valorii potrivit Ordinului MF nr.216/2015 în evidența contabilă în baza valorii cadastrale a clădirii administrate de Centrul de Educație Medicală Continuă a Personalului Medical și Farmaceutic cu Studii Medii;

2.5 ministerul a raportat eronat contul 419 „Alte creanțe ale autorităților/instituțiilor bugetare”, care a fost subevaluat cu 563,9 mii lei de către Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte), com. Brânzeni, mun. Edineț, situație determinată de ținerea evidenței veniturilor prin metoda de casă, și nu prin metoda de angajamente;

2.6 ministerul a subevaluat cu 696,1 mii lei valoarea contului 317 „Active nemateriale” ca rezultat al necasării a 63 unități de active nemateriale în valoare de 986,8 mii lei de către 3 entități⁶ și necapitalizării lucrărilor de elaborare și dezvoltare a două sisteme informaționale în valoare de 1.682,9 mii lei de către o entitate⁷;

2.7 ministerul a raportat eronat contul 392 „Amortizarea activelor nemateriale” cu 247,8 mii lei⁸, ca urmare a neînregistrării și necapitalizării sumelor privind activele nemateriale achiziționate și dezvoltate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;

2.8 ministerul a raportat în situațiile financiare consolidate informațiile unei instituții din subordine (Agenția Națională pentru Sănătate Publică) privind stocurile de materiale circulante cu termenul de valabilitate expirat, în sumă de 620,9 mii lei⁹, nerespectând prevederile Ordinului MF nr.216/2015. Totodată, entitatea a reflectat în evidența contabilă stocuri de materiale circulante care nu participă sau contribuie la procesul de producție și/sau de prestări servicii, în sumă de 233,5 mii lei¹⁰. Aceste situații au determinat supraevaluarea grupului de conturi 334 (Medicamente și materiale sanitare) cu suma de 854,4 mii lei.

Am realizat misiunea de audit în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit aplicate de Curtea de Conturi¹¹. Responsabilitățile noastre, potrivit standardelor respective, sunt expuse în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor*

⁵ Chișinău CSP (4 construcții cu suprafața de 1.809,3 m.p. în sumă de 3.909, 7 mii lei); Criuleni CSP (6 construcții cu suprafața de 175,1 m.p. în sumă de 110,4 mii lei); Ceadâr-Lunga CSP (o construcție cu suprafața de 443,9 m.p. în valoare de 541,5 mii lei); Donduseni CSP (3 construcții cu suprafața de 480 m.p. în valoare de 52,0 mii lei); Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte), com. Cocieri (10 construcții cu suprafața de 288 m.p. în valoare de 273,9 mii lei).

⁶ Agenția de Transplant – 41 - 55,9 mii lei; Agenția Națională pentru Sănătate Publică – 19 - 577,1 mii lei; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – 3 - 353,8 mii lei.

⁷ Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – SIA „Piața forței de muncă” – 2019 - 732,8 mii lei, 2020 - 918,1 mii lei; SIA „e-Cancelarie” – 32,0 mii lei.

⁸ Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – SIA „e-Cancelarie” - 3,5 mii lei, SIA „Piața forței de muncă” - 244,3 mii lei.

⁹ Enzyme Ag-ID Patg – 377,1 mii lei (expirate la 30.04.2021), Enzyme Ag-Path-ID – 147,3 mii lei (expirate la 30.04.2021), Enzyme Ag Patg-ID – 96,5 mii lei (expirate la 08.12.2020).

¹⁰ Set Primers - Covid-19 – 120,8 mii lei, Kit Blirt ExtractMe – 112,6 mii lei.

¹¹ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadru Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

financiare consolidate din prezentul Raport. Suntem independenți față de instituția auditată și am îndeplinit responsabilitățile de etică conform cerințelor Codului etic al Curții de Conturi. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

III. PARAGRAF DE EVIDENȚIERE

3.1 Atragem atenția asupra faptului că reorganizarea unei instituții din domeniul educațional în cel al sănătății nu și-a atins scopul scontat. Astfel, Ministerul, în lipsa abordării conforme și eficiente a gestionării patrimoniului public, cât și a serviciilor publice, nu a realizat scopul propus reorganizării instituției Școala-internat sanatorială, s.Ivancea, r-nul Orhei în Centrul de reabilitare pentru copii cu acordarea serviciilor în aceste scopuri¹². Mai mult decât atât, pentru întreținerea complexului în perioada 2015-2021 au fost alocate și utilizate mijloace financiare publice în sumă de 5.100,0 mii lei. Relevant este că evaluările de către audit a procesului de transmitere a bunurilor proprietate publică, precum și a impactului reorganizării Centrului, au identificat că pentru perioada menționată, complexul având o capacitate de 300 de paturi, nu a prestat servicii.

3.2 Atragem atenția asupra faptului că Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu a întreprins măsuri pentru realizarea prevederilor din Hotărârea Guvernului nr. 789/2014¹³ privitor la dezvoltarea infrastructurii Centrului Național de Medicină Sportivă „Atletmed”, având drept scop proiectarea și construcția unui bloc cu 9 etaje, dintre care etajele 1 și 2 cu suprafața de 1200 m², cu destinație administrativă, pentru amplasarea CNMS „Atletmed”, iar etajele 3-9 cu destinație locativă, precum și amenajarea unei parcări auto.

La solicitarea informațiilor de către audit privind derularea contractului încheiat la 08 decembrie 2014, CNMS „Atletmed” a prezentat informații privind litigiile existente la moment cu operatorul economic. Echipa de audit a stabilit că până la moment (01.07.2022) au fost efectuate doar lucrări de demolare a construcțiilor existente pe teritoriul destinat construcției blocului cu 9 etaje. De menționat faptul că contractul de societate civilă nr. 1/12/14 indica (pct.6.1.) că termenul general de executare a lucrărilor de demolare, proiectare și construcție este de 24 luni (08.12.2016).

Astfel, acest proiect investițional nu și-a atins scopul propus, ceea ce denotă că pe parcursul anilor 2014-2021 conducerea ministerului, fiind responsabilă de monitorizarea etapelor de implementare a acestui proiect, nu a întreprins suficiente măsuri în vederea analizei evoluției proiectului și perfectării regulamentare a tuturor documentelor aferente¹⁴. Aceste condiții au determinat pierderea cladirilor existente la acel moment prin demolare, în valoare de 554,0 mii lei, precum și se determină riscul pierderii terenului (0.26 ha) transmis din domeniul public în domeniul privat, în timp ce scopul propriu-zis nu este atins.

3.3 Atragem atenția asupra faptului că până în prezent Agenția Proprietății Publice nu a întreprins măsuri pentru realizarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr.161 din 07.03.2019¹⁵, care stabilește că toate terenurile proprietate publică a statului sunt administrate de APP. Astfel,

¹² Hotărârea Guvernului nr.919 din 17.11.2014 „Cu privire la reorganizarea unei instituții rezidențiale”.

¹³ Hotărârea Guvernului nr.789 din 29.09.2014 „Cu privire la dezvoltarea infrastructurii Centrului Național de Medicină Sportivă”.

¹⁴ Potrivit prevederilor pct.4 din Hotărârea Guvernului nr.789/2014.

¹⁵ Hotărârea Guvernului nr.161 din 07.03.2019 „Cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice”.

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în vederea asigurării bunei desfășurări a procedurii de transmitere a bunurilor imobile, prin excluderea din evidența contabilă a terenurilor proprietate publică a statului din administrarea MSMPS și transmiterea în administrarea APP, a inițiat acest proces, care este în derulare.

La 30.12.2020, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prin scrisoarea nr.21/7419 a expediat APP actele de transmitere a terenurilor a 54 de instituții, în 4 exemplare, semnate și autentificate cu ștampila instituțiilor. De menționat că predarea fizică a actelor de predare-primire a fost efectuată la 19.01.2021.

La 10.08.2021, APP a sesizat MSMPS privind neconcordanța actelor transmise cu cele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.901/2015. De menționat că până la 31.12.2021, terenurile nu au fost transmise APP, iar Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmează să inițieze și să realizeze procedura de transmitere.

Totodată, se atestă situații când terenurile menționate în actele de transmitere elaborate și remise de către minister, aferente Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și terenului din str.Vasile Alecsandri nr.80, în care Ministerul are calitatea de fondator¹⁶, și care nu au fost acceptate și nu au fost semnate de către APP, conform cerințelor Hotărârii Guvernului specificate supra, au fost recunoscute de APP și au fost efectuate înscrieri în Registrul bunurilor imobile doar pentru aceste terenuri cu suprafața de 8,03 ha. În acest sens, la 18.05.2022 APP a solicitat de la APC remiterea listelor cu terenurile proprietate publică deținute în gestiune de către acestea.

Cele relatate denotă că activitatea desfășurată de APP nu a asigurat primirea din administrarea MSMPS în administrarea APP a terenurilor proprietate publică a statului¹⁷. În aceste condiții, se conturează riscul că terenurile al căror administrator, conform Anexelor la Hotărârea Guvernului nr.161/2019, este APP, vor fi excluse de către APC din evidența contabilă în mod unilateral, nefiind contabilizate de APP.

3.4 Fostul Minister al Muncii și Protecției Sociale a încheiat Contract de antrepriză nr.09/11-15 din 16.09.2011. Obiect al acestui contract sunt lucrările de construcție a blocului de locuințe cu 80 de apartamente pentru participanții la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl, durata lucrărilor fiind stabilită de 24 de luni. Valoarea investițiilor publice stabilite în contract a fost de 39.394,3 mii lei la momentul semnării, dar ulterior derulării contractului, printr-un acord adițional semnat la data de 24.06.2013, valoarea a fost majorată până la 50.956,0 mii lei. Potrivit condițiilor contractuale, perioada de garanție începe de la data recepției finale și durează 5 ani de la terminarea lucrărilor. Conform aceluiași condiții, antreprenorul general are obligația ca în perioada de garanție să înlăture toate defecțiunile, pe cheltuiala proprie, în urma unei notificări transmise de Beneficiar. Se denotă că recepția finală, este o procedură care se convoacă de investitor (Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale) în cel mult 15 zile după expirarea perioadei de garanție, prevăzută în contract¹⁸. Astfel, acest proces urma a fi realizat în termen de 5 ani din momentul recepției finale a lucrărilor (07.02.2019).

¹⁶ Hotărârea Guvernului nr.148 din 25.08.2021 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății”.

¹⁷ Hotărârea Guvernului nr.161 din 07.03.2019 „Cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice”.

¹⁸ Pct.10.1 din Contractul de antrepriză nr.09/11-15 din 16.09.2011.

Se denotă că, contrar normelor legale¹⁹, ședința de recepție finală a blocului din strada Alba-Iulia nr. 91/3 a fost convocată și desfășurată după 16 luni (23.07.2020) de la terminarea lucrărilor, sau cu 44 de luni (03.02.2024) aticipat prevederilor contractuale asumate de ambele părți. Astfel, Comisia de recepție finală, ignorând normele în construcții, a devenit în imposibilitate de a se asigura de lipsa viciilor pe parcursul exploatării construcției în toată perioada de garanție de 5 ani, circumstanțe determinate de managementul defectuos al ministerului. În acest context, se menționează că antreprenorul este obligat să remedieze deficiențele apărute pe parcursul a 5 ani, conform cadrului normativ aplicabil.

În urma vizualizării fizice de către echipa de audit a blocului din str. Alba-Iulia nr. 91/3, s-au identificat scurgeri de apă de la etajul tehnic, fiind deteriorată tencuiala de pe tavan și pereți, inclusiv podeaua de la etajul 10 și cel tehnic (11) și, respectiv, au fost afectate sistemele de ventilare, canalizare și cel electric.

Astfel, ca urmare a examinării de către audit a procesului-verbal de recepție finală nr.1 din 23.07.2020, auditul a constatat că la punctul 3 comisia de recepție finală nu a consemnat degradarea construcției și a recomandat recepția finală a blocului de locuințe.

În acest sens, la data de 05.07.2022, auditul a recomandat Ministerului convocarea antreprenorului și remediarea situației date.

De menționat că, pentru investițiile la imobilul dat persistă riscul că o parte din lucrările efectuate vor necesita reevaluări și realocări de mijloace financiare publice suplimentare la cele 67.730,5 mii lei, în scopul reparării imobilului degradat, anterior utilizării. Așadar, misiunea de audit nu poate să confirme sau să infirme valoarea și nivelul de executare a investițiilor care necesită alocate pentru repararea prejudiciului existent la obiectul respectiv.

Această situație denotă că proiectul investițional la moment (01.07.2022) nu și-a atins scopul propus și cele 80 de apartamente care urmau a fi repartizate și transmise participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobâl se află în posesia statului și degradează, ceea ce denotă că autoritățile implicate în acest proces nu au asigurat monitorizarea, controlul și executarea acestui contract, ceea ce a determinat irosirea mijloacelor publice suplimentare pentru reparație și la moment suportă cheltuieli de pază în sumă de 184,5 mii lei în anul 2021 și conturează riscuri de suportare în continuare a cheltuielilor suplimentare.

3.5 Deși ministerul a dispus măsuri de evaluare a investițiilor capitale efectuate și valorificate în sumă de 81.150,6 mii lei pentru construcția unui bloc al Spitalului de Ftiziopneumologie din satul Vorniceni, raionul Strășeni, până în prezent (01.07.2022) imobilul nu este funcțional. Totodată, evaluările tehnice²⁰ realizate pe parcursul anului 2021 au concluzionat că „*Structura de rezistență a clădirii nu corespunde cerințelor actuale ale normativelor în vigoare*”, dar nu au fost stipulate măsuri concrete de consolidare a construcției. Această situație denotă că proiectul investițional nu și-a atins scopul propus, ceea ce atestă că pe parcursul anilor 2015-2021 inacțiunile conducerii ministerului au determinat risipa mijloacelor financiare publice (81.150,6 mii lei) alocate pentru această construcție.

3.6 Atragem atenția că în lipsa conlucrării autorităților publice la capitolul gestionarea patrimoniului public, se determină riscul de pierdere atât a unei clădiri monument istoric, cât și a

¹⁹ Pct.38 din Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.285 din 23.05.1996.

²⁰ Demersul nr. 19/2-4700/21 din 31.12.2021 al Agenției pentru Supraveghere Tehnică.

terenului care se află în zonă centrală a mun.Chişinău, favorabil din punct de vedere economic. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale dispune de patrimoniu, clădirea amplasată în mun.Chişinău, str.Vasile Alecsandri nr.80 A, care este atribuit monumentelor istorice de categorie locală²¹. De menționat că, în scopul executării prevederilor din Hotărârea Guvernului nr.402/2015²², complexul dat a fost transmis din gestiunea Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului RM în gestiunea fostului Minister al Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în scopul amplasării Centrului de Asistență pentru Copiii Victime și Martori ai Infracțiunilor.

Așadar, în prezent se atestă că complexul nu este folosit conform destinației și indică un grad înalt de uzură.

La subiectul expus, exemplificăm și situația constatată de audit la fața locului, și anume ocuparea abuzivă a spațiului aferent complexului locativ, cu o suprafață de 0,017 ha, care, de fapt, este gestionată de Minister.

Prin urmare, situațiile descrise denotă că Ministerul nu a dispus acțiuni legale de constrângere față de persoanele învecinate, care au edificat construcții în lipsa oficializării permisiunilor în acest sens și de sine stătător se extind pe terenul complexului. În consecință, va fi dificilă recuperarea de către proprietar a terenului proprietate publică, pe care sunt amplasate construcțiile idificate de terțe persoane, iar în cazul în care noii proprietari vor solicita drepturile de servitute sau un alt drept real limitat, pentru a permite folosirea corespunzătoare a acestora, nu va fi posibil.

Pornid de la istoricul clădirii de pe str. Vasile Alecsandri nr.80 A, auditul a stabilit inițierea unei acțiuni de către fostul Minister al Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prin solicitarea Agenției Servicii Publice față de Direcția Generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Primăriei mun.Chişinău de clarificare a *lucrărilor de construcție, care se extind și pe terenul complexului*. Astfel, s-a stabilit înregistrarea dreptului de proprietate publică asupra terenului dat în Registrul bunurilor imobile, în temeiul art. 57 alin. (1) al Legii nr.1543/1998 în hotare generale, ceea ce denotă lipsa actului de stabilire/constatare a hotarelor terenului.

În scopul soluționării problemei, Ministerul nu a întreprins acțiuni de conservare sau restabilire a clădirii, care este în stare avariata. În condițiile menționate, terenul este înregistrat în evidența contabilă a ministerului, dar potrivit datelor cadastrale este administrat de APP, în același timp clădirea fiind în administrarea ministerului.

IV. ASPECTE-CHEIE DE AUDIT

Aspectele-cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2021. Cu excepția aspectului descris în secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve*, am stabilit că nu există alte aspecte de audit ce trebuie comunicate în Raportul nostru.

V. ALTE INFORMAȚII

Din cauza nerespectării sau interpretării incorecte a prevederilor regulamentare de raportare financiară aplicabile, precum și a controlului insuficient din partea managementului și

²¹ <https://www.chisinau.md/pageview.php?l=ro&idc=618&t=/Util/Registre-i-Liste/Registrul-Monumentelor-Locale>

²² Hotărârea Guvernului nr. 402 din 16.06.2015 „Cu privire la transmiterea unui imobil”.

serviciului financiar al instituțiilor publice, au fost admise unele situații ce afectează calitatea și veridicitatea datelor raportate, cum ar fi:

5.1 O instituție²³ din subordinea Ministerului a raportat la contul 419 „Alte creanțe ale autorităților/instituțiilor bugetare” o creanță arierată aferentă locațiunii bunurilor patrimoniului public, în sumă de 271,5 mii lei, iar procesele ineficiente de control intern nu au asigurat încasarea veniturilor începând cu anul 2019;

5.2 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale are înregistrat la contul 519 „Alte datorii ale autorităților/instituțiilor bugetare” datoria cu termen expirat (arierată) în sumă de 9.004,2 mii lei față de un agent economic, formată în baza Contractului de achiziționare nr.14 din 07.11.2014 privind achiziționarea de dispozitive pentru radiografie, pentru care a achitat 42.324,0 mii lei. Deși Hotărârea Judecătorei din 27.07.2021 dispune achitarea datoriei în sumă de 9.004,2 mii lei și a taxei de stat în sumă de 50,0 mii lei, acestea nu au fost achitate ministerului. Aceste condiții determină riscul de apariție a unui nou litigiu cu suportarea cheltuielilor suplimentare. Entitatea a motivat prin contestarea hotărârii și, respectiv, lipsa unei decizii irevocabile;

5.3 Agenția Națională pentru Sănătate Publică, contrar prevederilor Circularei MF nr.12/4-4-70 din 30.09.2021 „Cu privire la reorganizarea administrației publice”, nu a raportat datorii la contul 518 „Alte datorii interne ale bugetului” în sumă de 98,2 mii lei, ceea ce denotă că nu au fost contabilizate și închise prin intermediul contului (723) „Corectarea rezultatelor anilor precedenți ale instituțiilor bugetare”. De asemenea, a admis necorespunderea datelor din Cartea mare cu indicatorii grupei de conturi 439 „Alte valori și mijloace bănești” cu valoarea de 80,65 mii lei. Nereflectarea în evidența contabilă a operațiunii de trecere prin intermediul contului 723 „Corectarea rezultatelor anilor precedenți ale instituțiilor bugetare” a valorii contului 439 „Alte valori și mijloace bănești”, a condiționat subevaluarea contului cu 80,65 mii lei;

5.4 Alte 2 instituții²⁴ din subordinea ministerului, contrar prevederilor Ordinului MF nr. 216/2015, au acceptat și au înregistrat eronat în evidența contabilă mijloace primite de la agenți economici la subcontul 149200 „Venituri de la active intrate cu titlu gratuit din cadrul sistemului bugetar”. De menționat că veniturile obținute din donațiile voluntare și ajutoare umanitare din afara sistemului bugetar urmau a fi reflectate la subcontul 144114 „Donații voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru autoritățile/instituțiile bugetare”. Astfel, instituțiile au supraevaluat grupa de conturi 149 „Alte venituri și finanțări” și, respectiv, au subevaluat grupa de conturi 144 „Donații voluntare” cu suma de 3.186,0 mii lei²⁵;

5.5 Ministerul a acordat subsidii unei instituții (CNAMUP) în valoare de 12.604,0 mii lei pentru fortificarea bazei tehnico-materiale (reparații capitale, construcții, lucrări de conectare la rețele etc.). Instituția a reflectat aceste mijloace financiare publice la contul 316 „Patrimoniu primit de la stat cu drept de proprietate”, iar Fondatorul, la solicitarea entității²⁶, nu a majorat capitalul social ca urmare a acordării mijloacelor financiare în aceste scopuri.

VI. BUNA GUVERNANȚĂ

6.1 Controlul intern managerial în cadrul ministerului nu asigură pe deplin identificarea și gestionarea eficientă a riscurilor aferente procesului financiar-contabil, inclusiv a celor legate de întocmirea situațiilor financiare consolidate. Din totalul sistemului ministerial, din 48 entități, toate

²³ Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

²⁴ Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Centrul Național de Transfuzie a Sângelui.

²⁵ GRAWE CARAT ASIGURARI SA IM CA – 295,5 mii lei, PHARMONY SRL – 1.320,9 mii lei, MEDICLIM AM SRL – 172,6 mii lei etc.

²⁶ Scrisoarea CNAMUP adresată MS la data de 23.06.2022, cu nr.01.15/1024.

48 de entități au întocmit Declarația de răspundere managerială pentru anul 2021. Neconformitățile constatate în cadrul misiunii de audit denotă lipsa sau insuficiența controlului intern în cadrul acestora. Astfel, nu este pe deplin asigurată funcționalitatea controalelor-cheie, precum și identificarea și gestionarea riscurilor aferente procesului financiar-contabil, inclusiv a celor legate de întocmirea situațiilor financiare consolidate. Lacunele identificate în cadrul sistemului de control intern managerial au influențat veridicitatea și plenitudinea informațiilor reflectate în rapoartele financiare consolidate.

În perioada auditată, activitatea MSMPS a fost însoțită de lipsa cadrelor și de o fluctuație mare de angajați, în timp ce politicile au stabilit realizarea unor noi procese și politici în domeniu, ceea ce a condiționat riscuri la realizarea funcțiilor de bază ce țin de analiza, evaluarea și monitorizarea realizării acestora. Astfel, la 1 ianuarie 2021 numărul total al salariaților pe instituție, conform statelor de personal aprobate, a constituit 105 unități, însă efectiv erau angajați 82 de salariați, ceea ce constituie o rată a angajării de 78,10%. Cheltuielile efective pentru retribuirea muncii au constituit 18.636,80 mii lei. De asemenea, lipsa specialiștilor în domeniu poate genera imposibilitatea asigurării continuității transmiterii experienței instituționale către următoarea generație de specialiști. Menționăm că, la 31.08.2021, în cadrul MSMPS se înregistra un deficit de cadre de 21,9%, iar rata fluctuației personalului pe parcursul anului de raportare a fost de 9,25%.

6.2 În vederea remedierii erorilor constatate în misiunea de audit precedentă, Curtea de Conturi, prin Hotărârea nr.27 din 22.06.2021 „Cu privire la Raportul auditului rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale încheiate la 31 decembrie 2020”, a înaintat Ministerului 10 recomandări, care au fost implementate la nivel de 90%. Astfel, 6 recomandări au fost implementate, 3 parțial implementate, 1 neimplementată, iar o recomandare, reiterată din hotărârea anterioară, nu a fost implementată. Impactul pozitiv rezultat din implementarea recomandărilor de către Minister și unele instituții din subordine a determinat îmbunătățirea proceselor manageriale aferente veridicității datelor înregistrate și raportate privind bunurile patrimoniale.

6.3 O instituție din subordinea ministerului²⁷, în lipsa unei planificării justificate a necesităților²⁸, a procurat și menține valoarea a 2 mijloace fixe: *Secvențiator acizi nucleici*, achiziționat în cadrul Licităției publice nr.1692/13/2013, în valoare de 6.453,0 mii lei, și *Sistemul de dezvoltare* cumpărat din contul donatorului PNUD/2013, în valoare de 103,6 mii lei. De menționat ca aceste bunuri se află în depozitul instituției și nu au fost utilizate în activitate de la data intrării în depozit până în prezent (01.07.2022). Mai mult decât atât, mijlocul fix *Secvențiator acizi nucleici* este considerat subiect al unei cauze penale, stabilite de Centrul Național Anticorupție. Aceste circumstanțe au condiționat irosirea mijloacelor publice în sumă de 6.556,6 mii lei și determină uzarea morală a mijloacelor fixe.

Notă: Actuala conducere a instituției a solicitat permisiunea ministerului de scoatere din evidență și transmiterea acestor bunuri unor instituții de profil.

6.4 O altă instituție din subordinea ministerului²⁹, nu a asigurat, în unele cazuri, regularitatea tranzacțiilor, precum și ținerea evidenței contabile veridice. Astfel,

- nu a aplicat penalitatea conform prevederilor contractului de locațiune nr.12 din 02 ianuarie 2021 (pct 3.4), din suma plății neachitate pentru fiecare zi de întârziere. Ca urmare a analizei contractelor, s-a constatat necalcularea penalității în mărime de 0,1% pentru datoria

²⁷ Centrul de Medicină Legală.

²⁸ Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice.

²⁹ Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

arierată în raport cu ANSP, iar suma penalității pentru 169 de zile depășite constituie valoarea de 13,5 mii lei;

- a prezentat neveridic în Cartea mare și în raportul privind veniturile și cheltuielile (Formularul FD-047), întocmit la situația din 31.08.2021, cheltuielile suportate privind remunerarea muncii. Astfel, din motivațiile instituției auditate se relevă că Formularul FD 047, 044 calculul efectiv a cheltuielilor de personal coincide cu datele din Cartea mare anuală, dar sunt eronate față de Cartea mare pe luni separate. La totalizarea calculelor a fost depistată o eroare în sumă de 608,0 mii lei, care constituie datoria pe contribuții de asigurări sociale de stat, codul ECO 212100, 6%, eronat a fost micșorată suma cheltuielilor efectivă codului ECO 211110 cu suma dată;
- a admis o deviere între registrul „Cartea mare, formularul CM-18” și Rapoartele financiare „FD-044” și „FD-042” la conturile 142 „Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor” și 149 „Alte venituri și finanțări” în sumă de 559,9 mii lei. În acest context, contul 142 a fost supraevaluat, iar contul 149 – subevaluat cu suma de 559,9 mii lei.

6.5 O instituție din subordinea ministerului³⁰ a admis necorespunderea datelor din Cartea mare (CM 18) cu informațiile din Bilanțul contabil (Formularul FD-041) și cu indicatorii Grupei de conturi 431 „Conturi curente în sistemul trezorerial”, cu 546,0 mii lei. Această situație a fost cauzată de procesul de reorganizare a ministerului.

6.6 O instituție din subordinea ministerului³¹ a admis vulnerabilități aferente randamentului sarcinilor efectuate, în condițiile în care 32 de persoane își execută atribuțiile funcției de bază, cumulează o funcție (733,2 mii lei) și mai îndeplinesc și o funcție de 0,5 prin cumul (666,1 mii lei). Prin urmare, efectuarea muncii suplimentare de către un angajat (funcția de bază, cumul și cumulare) concomitent pe parcursul anului 2021, determină diminuarea randamentului activităților acestora, inclusiv plusaloarea.

Astfel, lipsa/insuficiența procedurilor de verificare a modului de calculare a salariilor angajaților, precum și nesegregarea sarcinilor în procesarea unei tranzacții condiționează materializarea riscului de admitere a erorilor și determinarea incorectă a cheltuielilor privind retribuțiile.

6.7 O instituție din subordinea ministerului³², contrar prevederilor Ordinului MF nr. 216/2015, nu a reflectat în evidența „NC-2” operațiunea contabilă de depunere a numerarului din caserie pe contul trezorerial pe parcursul întregii perioade de gestiune. În consecință a fost diminuat rulajul debitor al „Contului trezorerial în monedă națională” (431100) cu valoarea de 1.035,4 mii lei. Totodată, în registrul totalizator „Cartea mare” nu se reflectă NC- nr.7 „Borderoul cumulativ privind creanțele cu clienții”, datele aferente contului 419 fiind cumulate în Cartea mare din NC-nr.1; NC-nr.2 și NC-nr.3. În acest context, NC nr.7 în Cartea mare este subevaluată cu suma de 266,2 mii lei. Această situație denotă că softul necesită ajustări pentru adaptarea la normele cadrului regulator.

6.8 Deși raportarea la 31.12.2021 a ministerului a fost corectă, se atestă faptul că, din 25 de entități auditate, 12 nu s-au conformat Circularei Ministerului Finanțelor și nu au efectuat trecerea în variantă electronică a activelor și pasivelor în valoare de 596.040,4 mii lei³³.

³⁰ Agenția Națională de Asistență Socială.

³¹ Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

³² Centrul de Medicină Legală.

³³ ANSP – 287.014,8 mii lei; CRC Ceadâr-Lunga – 41.955,7 mii lei; CRRC Chișinău – 37.394,8 mii lei; UCIMP – 82.932,4 mii lei; ANAS – 12.151,1 mii lei; CPPVPD Chișinău – 25.245,6 mii lei; CPPVPD Cocieri – 24.642,1 mii lei; CPTPD Bălți – 30.195,6 mii lei; CPTPD Brânzeni – 29.042,1 mii lei; CPTPD Cocieri – 18.617,4 mii lei; CRZCD Criuleni – 563,9 mii lei; CAPVPVTFU Chișinău – 6.284,9 mii lei.

6.9 Două instituții³⁴ din subordinea ministerului, prin nerespectarea prevederilor Ordinului MF nr. 216/2015, au înregistrat cumulativ în evidența contabilă doar în expresie valorică toate medicamentele, nefiind prezentate separat datele pentru fiecare medicament/produs farmaceutic în expresie cantitativă și valorică, astfel nefiind respectate normele metodologice privind evidența contabilă, cu suma de 173,8 mii lei.

6.10 O instituție din subordinea ministerului³⁵, pentru acordarea serviciilor sociale dispune de capacitatea de 250 de paturi. De menționat că, în anul 2021, au fost plasate în medie lunar cca 100 de persoane, ceea ce constituie 40% din capacitatea acestuia. Prin urmare randamentul angajaților, care este în număr de 131 de persoane, nu este folosit la maxim, însă performanța lor este evaluată la cote maxime, fiind achitate sporuri și suplimente la salariu în sumă de 1.516,1 mii lei. Astfel, lipsa/insuficiența procedurilor de evaluare a activităților și sarcinii acestora, comparativ cu modul de calculare a salariilor, ținând cont de număr mic de beneficiari, în opinia auditului, nu justifică pe deplin cheltuielile privind sporurile salariale.

6.11 Neasigurarea de către conducerea unei instituții din subordinea ministerului³⁶ a proceselor de reorganizare prin neaplicarea normelor circularei MF³⁷, a determinat nereflectarea la închiderea conturilor prin intermediul contului 723 „Corectarea rezultatelor anilor precedenți ale instituțiilor bugetare” a operațiunii de închidere a soldului la sfârșitul perioadei de gestiune, în mărime de 67,11 mii lei, doar în formularul „CM-18” efectuându-se corectarea manuală a soldului. În acest context, valoarea contului 431 „Conturi curente în sistemul trezorerial” a fost subevaluată cu acest sold.

Un impact direct asupra calității evidenței contabile și a raportării financiare ce limitează auditul în expunerea asupra datelor înregistrate în 6 conturi contabile, care sunt cu devieri și posibile erori, inclusiv contul 142 „Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor”, a fost subevaluat cu 563,91 mii lei la 31.08.2021.

VI. RESPONSABILITĂȚILE CONDUCERII PENTRU RAPOARTELE FINANCIARE

Ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în calitate de conducător al organului central de specialitate al administrației publice, este responsabil de întocmirea și semnarea rapoartelor financiare consolidate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, precum și de organizarea sistemului de control intern, pentru a asigura desfășurarea organizată și eficientă a activității economice a entității, inclusiv respectarea strictă a integrității activelor, prevenirea și descoperirea cauzelor de fraudă și eroare, exactitatea și plenitudinea înregistrărilor contabile, precum și pregătirea oportună a unor informații financiare credibile.

VII. RESPONSABILITĂȚILE AUDITORULUI ÎNTR-UN AUDIT AL RAPOARTELEI FINANCIARE

Responsabilitatea noastră este de a planifica și a realiza misiunea de audit, cu obținerea probelor suficiente și adecvate în vederea susținerii bazei pentru opinia de audit. Obiectivele noastre sunt: obținerea unei asigurări rezonabile că rapoartele financiare consolidate nu sunt afectate de denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii.

Asigurarea rezonabilă este un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție că un audit efectuat în conformitate cu Standardele Internaționale va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă atunci când ea există. Denaturările pot fi urmare a fraudelor sau erorilor. Totodată,

³⁴ Centrul de Plasament pentru Persoane Vârstnice și Persoane cu Dizabilități. com. Cocieri, Centrul de Plasament Temporar pentru Persoane cu Dizabilități (adulte). com. Cocieri.

³⁵ Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități, com. Cocieri.

³⁶ CPTPD Brânzeni.

³⁷ Circulara MF nr.12/4-4-70 din 30.09.2021 „Cu privire la reorganizarea administrației publice”.

denaturările pot fi considerate semnificative dacă, în mod individual sau în ansamblu, pot influența deciziile economice ale utilizatorilor acestor rapoarte financiare.

O descriere suplimentară a responsabilităților auditorului într-un audit al rapoartelor financiare este plasată pe site-ul Curții de Conturi, la adresa: <http://www.ccrm.md/activitatea-curtii-de-conturi-1-25>. Această descriere face parte din Raportul nostru de audit.

Responsabil de întocmirea Raportului de audit:

Șeful echipei de audit,
Șeful Direcției de audit II

Ion Vintilă

Membrii echipei de audit:

auditor public principal

Vitalie Cornovanu

auditoare publică principală

Anastasia Danilcova

auditor public principal

Gheorghe Lapteanu

auditoare publică superioară

Diana Radilov

auditoare publică

Aliona Manole

auditoare publică

Ludmila Turea-Potîngă

Responsabilă de audit:

Șefa Direcției generale de audit II

Sofia Ciuvalschi